

інвестиційної політики, відновлення основних засобів на принципово новій, конкурентоспроможній основі.

В українських реаліях інвестиції мають нести не лише матеріально-речове, а й інтелектуальне та інноваційне «навантаження», тобто, всі інвестиції мають бути інноваційно орієнтованими. А, отже, дослідження проблем поєднання інвестицій та інновацій становить неабиякий науковий інтерес.

Інформаційні джерела:

1. Закон України про інноваційну діяльність [Електронний ресурс] <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
2. Механізми та засоби активізації інноваційного розвитку підприємств роздрібної торгівлі [Електронний ресурс] / І.О. Орлик, Т.Г. Васильців, С.А. Рудик // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2016. - № 1. – С. 102-109. – Режим доступу:http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2016_1_19.
3. Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємств [Електронний ресурс] / Н. О. Мельник // Водний транспорт. – 2015. - Вип. 1. – С. 104-110. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vodt_2015_1_20.
4. Микотюк П.П. Інноваційна діяльність: навч. пос. [для студ. ВНЗ] П.П. Микотюк, Б.Г. Сенів – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.

УДК 368.025.6

О.В. Жиликова, канд. екон. наук (*ХДУХТ, Харків*)

І.М. Паршина, магістрант (*ХДУХТ, Харків*)

КЛАСИФІКАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ РИЗИКІВ ЯК ОСНОВА РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ

Ефективний розвиток вітчизняної сфери роздрібної торгівлі безпосередньо залежить від здатності торгових закладів адаптуватися до умов невизначеності здійснення підприємницької діяльності та мінімізувати спричинені нею ризики. Сучасний ризик трактується як відсутність позитивних результатів та несприятливе відхилення від окресленої цілі, як небезпека імовірних втрат порівняно з варіантом розробленого бізнес-плану.

Для вивчення ризиків у підприємницькій діяльності активно застосовують класифікаційний метод дослідження, який дозволяє здійснити їхнє групування за визначеними класифікаційними ознаками. Оптимальна класифікаційна структура ризиків повинна розбивати їх на групи, види, підвиди та різновиди з метою визначення ступеня загального ризику з урахуванням і підприємницьких ризиків, які формуються на окремих циклах виробничого процесу. На нашу думку, під оптимальною класифікаційною системою слід розуміти раціональний розподіл ризиків з урахуванням їх ознак. Це дає змогу розглядати його вплив як в цілому на всю діяльність підприємства, так і на конкретні об'єкти галузі діяльності. Оптимальна структура дозволяє розглядати ризик як елемент системи управління.

Важливою групою в системі загальних ризиків виступають підприємницькі ризики, які виникають в процесі фінансово-господарської діяльності. Вони характеризуються невизначеністю результату будь-якої комерційної угоди. За структурною ознакою ці ризики поділяються на:

- майнові – пов'язані з імовірністю втрати майна підприємства внаслідок аварій або перевантаження технічної та технологічної систем, диверсії, крадіжки тощо;

- виробничі ризики – пов'язані зі збитком внаслідок зупинки виробництва з різноманітних причин, а також впливу певних чинників, які призводять до втрати основних та оборотних засобів, а також ризики, пов'язані із застосуванням у виробництві інноваційної техніки та технології ;

- торгівельні ризики – це ризики, пов'язані з торгівельною діяльністю, тобто збитки, які були спричинені зниженням попиту, затримкою платежів, несвоєчасною поставкою товарів, відмовою в платежі в період транспортування вантажів тощо .

Підприємницькі ризики можна розглядати як на першому рівні, так і на другому, де вони впливають безпосередньо на фінансову стійкість підприємства, формування власного капіталу, своєчасність виконання суб'єктом господарської діяльності своїх фінансових зобов'язань .

На наш погляд, враховуючи інформаційні потреби управління фінансовим станом підприємства, систему підприємницьких ризиків доцільно звести до наступної класифікації:

- ризики, пов'язані з купівельною спроможністю грошей;
- інвестиційні ризики.

Ризики, пов'язані з купівельною спроможністю грошей – це ризики, які виникають внаслідок зміни вартості грошей в часі. До цих ризиків слід відносити інфляційні, дефляційні, валютні та ризики ліквідності.

Інвестиційні ризики пов'язані з довгостроковим вкладанням капіталу. До них відносять ризики недотриманої користі, ризики зниження прибутковості, а саме процентні, кредитні, біржові, селективні та ризики банкрутства, ризики прямих фінансових збитків.

Отже, виокремлені видові ознаки дозволяють систематизувати і сформувані основні групи, а також в межах цих груп встановити: сферу виникнення, що дозволяє ефективно управляти; джерело походження, що дає змогу ефективно планувати заходи для попередження виникнення ризикових ситуацій; оцінювання, яке дозволяє застосовуючи різні методики правильно розрахувати величину ризику, що покращує можливості мінімізації втрат; характер наслідків – врахування чого підвищує можливості якісного оцінювання та ефективного планування.

Таким чином, управління ризиками в підприємницькій діяльності має важливе значення для забезпечення успішності функціонування в конкурентному середовищі. Управління ризиками в підприємницькій діяльності дозволяє мінімізувати в короткотерміновому періоді чи оптимізувати в довгостроковій перспективі втрати від настання ризикових ситуацій. Ризики в підприємницькій діяльності доцільно розглядати як природні мотиватори до стратегічного управління та застосування інноваційних методів на усіх етапах процесу управління ризиками.

УДК 657

Д.М. Захаров, асп. (ЖДТУ, Житомир)

ФОРМУВАННЯ ДОВІРИ ЯК ЕЛЕМЕНТА СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ

Сьогодні підприємства, які прагнуть до росту і розвитку, все більше уваги приділяють формуванню соціального капіталу. Особливої актуальності дана проблема набуває в умовах гібридної війни. Таким чином, для системи менеджменту висувається нова вимога: підвищення рівня довіри як елементу соціального капіталу, всередині підприємства та з контрагентами. В загальному, формування довіри потрібно розглядати на двох рівнях: довіра, яка існує всередині підприємства та довіра між підприємствами.

Процес розвитку довіри між підприємствами запропоновано на рис. 1.